

к.е.н. Кремень В. М.

*ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»,
м. Суми, Україна*

Організаційні засади статистичного вивчення фінансового сектора

В Україні державна статистична діяльність здійснюється з метою отримання всебічної та об'єктивної статистичної інформації щодо економічної, соціальної, демографічної та екологічної ситуації в Україні та її регіонах і забезпечення нею держави та суспільства.

Статистичною діяльністю в Україні керує Державна служба статистики України (Держстат України), яка є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі статистики та має систему статистичних органів, побудовану за адміністративно-територіальним принципом.

Держстат України має належну законодавчу базу у сфері статистики. Ухвалення в 1992 р. Закону України „Про державну статистику” створило правову основу розвитку національної статистики і забезпечило початок її реформування. Новий Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про державну статистику”, ухвалений у липні 2000 р., ґрунтується на основоположних принципах офіційної статистики ООН. У ньому враховані вимоги європейського модельного закону і містяться положення про незалежність Держстату України та конфіденційність інформації. Подальше вдосконалення законодавства України у сфері статистики здійснюється в напрямі гармонізації законів, що діють, у контексті змін, внесених до Закону про статистику. З метою статистичного вивчення фінансового сектора органи державної статистики проводять спеціально організовані статистичні спостереження, складають національні рахунки, обчислюють макроекономічні показники розвитку економіки, показники зовнішньоекономічної діяльності, показники інвестиційної активності, визначають рівень інфляції тощо.

Державний служба статистики організовує і проводить статистичні

спостереження соціально-економічних процесів та розповсюджує інформацію, у тому числі через офіційний сайт, про макроекономічні показники, ціни і тарифи, фінанси, доходи населення та витрати і ресурси домогосподарств, соціальне забезпечення та соціально-економічне становище регіонів.

Роль Національного банку України (НБУ) у забезпеченні організації фінансової статистики реалізується на основі його функцій: формування та методологічне забезпечення системи грошово-кредитної і банківської статистичної інформації та статистики платіжного балансу; складання платіжного балансу, здійснення його аналізу та прогнозування; аналіз стану грошово-кредитних, фінансових, цінових та валютних відносин. Національний банк України оприлюднює дані щодо фінансового сектору та зовнішнього сектору України.

До основних завдань Міністерства фінансів України належить формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, податкової і митної політики, що, у свою чергу, вимагає інформування громадськості про економічні та фіскальні цілі держави. Міністерство фінансів України проводить моніторинг і оприлюднює дані щодо виконання Зведеного, Державного та місцевих бюджетів, аналітичні дослідження щодо державного боргу, запозичень під гарантії держави, запозичень муніципалітетів, обігу і розміщення облігацій внутрішньої та зовнішньої державної позики.

У 2002 р. в Україні було створено Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацфінпослуг). Основними завданнями Нацфінпослуг є участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері надання фінансових послуг та розроблення і реалізація стратегії розвитку ринків фінансових послуг та вирішення системних питань їх функціонування. З огляду на це Нацфінпослуг відповідно до покладених на неї завдань аналізує стан і тенденції розвитку ринків фінансових послуг. Окрім того, Нацфінпослуг взаємодіє із іншими органами фінансового нагляду і регулювання, забезпечуючи при цьому доступ Національного банку та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку до власної

інформаційної бази даних, що ведеться з метою регулювання ринків фінансових послуг. На офіційному сайті Нацфінпослуг надається статистична інформація про страховий ринок, ринок кредитних спілок, недержавні пенсійні фонди та фінансові компанії.

У 1995 р. утворено Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). НКЦПФР оприлюднює дані про стан фондового ринку та ринку цінних паперів, діяльність професійних учасників ринку цінних паперів (торговці цінними паперами, реєстратори, зберігачі, інститути спільного інвестування, саморегулювні організації, організатори торгівлі, недержавні пенсійні фонди) та емітентів цінних паперів.

Література:

1. Про затвердження Положення про Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України № 924 від 11.07.2007, зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=924-2007-%EF>.
2. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України № 679-XIV від 20.05.1999, зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про%20національний%20банк>.
3. Про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку фондового ринку [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 142/97 від 14.02.1997, зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/142/97>.
4. Про Положення про Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 446/2011 від 08.04.2011. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446/2011>.
5. Про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 1153/2002 від 11.12.2002, зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1153/2002>.